Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par mazgāšanas līdzekļiem un virsmaktīvajām vielām, ar ko groza Regulu (ES) 2019/1020 un atceļ Regulu (EK) Nr. 648/2004"

(COM(2023) 217 final – 2023/0124 (COD))

(2023/C 349/19)

Ziņotāja: ***Violeta JELIĆ***

Atzinuma pieprasījums	Eiropas Parlaments, 1.6.2023.
	Padome, 7.6.2023.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pants
Atbildīgā specializēta nodaļa	Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	29.6.2023.
Pieņemts plenārsesijā	12.7.2023.
Plenārsesija Nr.	580
Balsojuma rezultāts	
(par/pret/atturas)	193/1/2

1. **Secinājumi un ieteikumi**

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) atzinīgi vērtē to, ka tiek atjaunināta un vienkāršota Regula (EK) Nr. 648/2004 ([1]) par mazgāšanas līdzekļiem, ka tiek svītroti lieki vai novecojuši elementi un saglabāti tie, kas darbojas labi. Tomēr EESK uzskata, ka iespējamo racionalizācijas pozitīvo ietekmi nonivelē vai pat pārsniedz palielinātais administratīvais slogs, ko rada citi pārskatīšanas priekšlikuma aspekti.

1.2. EESK uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt saskaņotību un konsekvenci starp pārskatīto Mazgāšanas līdzekļu regulu un pārējām likumdošanas un tehnikas norisēm, piemēram, tām, kas saistītas ar CLP regulu ((EK) Nr. 1272/2008) ([2]) un Produktu ilgtspējas ekodizainu.

1.3. EESK ir stingri pārliecināta, ka ir jāgarantē patērētāju un profesionālo lietotāju drošība, taču uzskata, ka jaunās prasības attiecībā uz mikroorganismus saturošiem mazgāšanas līdzekļiem ir pārāk konservatīvas, neelastīgas un pretrunīgas. EESK iesaka pielāgot noteikumus, lai tie būtu saskaņotāki gan savstarpēji, gan ar citām politikas jomām un lai tie atbalstītu, nevis kavētu inovāciju šajā jaunajā produktu kategorijā.

1.4. EESK ir gandarīta, ka tiek ieviesti vienlīdzīgi konkurences apstākļi gan Eiropas Savienībā ražotu, gan importētu mazgāšanas līdzekļu un virsmaktīvo vielu tirgus uzraudzībai. Tomēr EESK uzskata, ka pienākums izveidot un paziņot produkta pasi katrai mazgāšanas līdzekļa/virsmaktīvās vielas partijai ir pārāk apgrūtinošs, un produkta pases atjaunināšanai iesaka izvēlēties piemērotāku robežvērtību.

1.5. EESK prasa papildus paskaidrot, kāda pievienotā vērtība tirgus uzraudzībā būs produkta pasei un *CE* zīmei, jo Komisijas ietekmes novērtējumā šāda informācija netika iekļauta. EESK norāda, ka krāpnieciska *CE* zīme var apdraudēt patērētāju un lietotāju drošību, kā arī radīt nevienlīdzīgus konkurences apstākļus tiem uzņēmējiem, kuri ievēro noteikumus.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 648/2004 (2004. gada 31. marts) par mazgāšanas līdzekļiem (OV L 104, 8.4.2004., 1. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

1.6. EESK uzsver: lai specifiskas un tehniskas prasības būtu īstenojamas, tās ir jāievieš laikus, tāpēc Komiteja iesaka pārejas periodus sākt tikai pēc attiecīgo papildu tiesību aktu pieņemšanas.

1.7. EESK atbalsta produktu marķējuma skaidrības un lasāmības uzlabošanu, kas tiek panākta, novēršot tiesību aktu pārklāšanos, vienkāršojot marķējuma saturu un efektīvi izmantojot digitālo marķējumu. EESK iesaka fasētiem produktiem piemērot tādas pašas marķējuma digitalizācijas iespējas kā tādai pārdošanai, kurā izmanto uzpildi, un norāda, ka mazgāšanas līdzekļus varētu marķēt skaidrāk, ja teksta vietā izmantotu piktogrammas/ikonas.

2. **Atzinuma konteksts**

2.1. Pašreizējie mazgāšanas līdzekļu noteikumi šajā priekšlikumā ir atjaunināti atbilstīgi mērķiem, kas ietverti Eiropas zaļajā kursā, Ilgtspēju sekmējošā ķimikāliju stratēģijā un nesen pieņemtajā Komisijas paziņojumā par ES ilgtermiņa konkurētspēju. Priekšlikuma nolūks ir vienkāršot tirgus noteikumus, atceļot prasības, kas tiek uzskatītas par nevajadzīgām vai kļuvušas liekas, ieviešot brīvprātīgu digitālo marķējumu un tālab nošķirot fasētus produktus no tādiem, ko pārdod uzpildes formātā, atvieglojot novatorisku, drošu produktu pārdošanu un šai nolūkā paredzot drošuma prasības mikroorganismiem, kā arī ar produkta pases ieviešanu stiprinot izpildi.

2.2. Priekšlikuma vispārīgajos noteikumos ir definēti "mazgāšanas līdzekļi", "virsmaktīvās vielas" un citi jēdzieni, uz kuriem ir atsauce ierosinātās regulas tekstā; daži no tiem ir atjaunināti un precizēti.

2.3. Priekšlikumā mazgāšanas līdzekļiem un virsmaktīvajām vielām tiek noteiktas prasības attiecībā uz brīvu apriti, bionoārdāmību, mikroorganismu izmantošanu mazgāšanas līdzekļos un ierobežojumiem attiecībā uz fosfātu un citu fosfora savienojumu saturu. Trīs pēdējie no tiem attiecīgi ir sīkāk izklāstīti ierosinātās regulas pielikumos.

2.4. I pielikumā ir ietverti pilnīgas bionoārdāmības kritēriji un testēšanas metodes gan virsmaktīvajām vielām kā tādām, gan kā mazgāšanas līdzekļu sastāvdaļām. Salīdzinājumā ar Regulas (EK) Nr. 648/2004 noteikumiem šie kritēriji un testēšanas metodes būtībā nav mainīti, jo tie joprojām atbilst paredzētajam mērķim un tehnikas līmenim. Ir svītroti novecojušie primārās bionoārdāmības kritēriji, kā arī atkāpes procedūra tādām virsmaktīvajām vielām, kuras neatbilst pilnīgas bionoārdāmības kritērijiem: to izmantoja tikai vienu reizi, bijušajā V pielikumā, kurš 2019. gadā zaudēja spēku, tāpēc vairs netiek uzskatīta par vajadzīgu.

2.5. Priekšlikuma II pielikumā attiecībā uz mazgāšanas līdzekļiem, kas satur mikroorganismus, ir ieviestas prasības ar mērķi izveidot saskaņotus šādu produktu drošuma noteikumus un attiecīgas testēšanas metodes, ar kurām pierādīt atbilstību šiem noteikumiem. Prasības ietver to mikroorganismu [celmu] specifikāciju, kurus var izmantot, pamatojoties uz oficiālo to identifikāciju, kā arī noteikumu, ka tie pieder gan I riska grupai, kā noteikts Direktīvā 2000/54/EK ([3]) (bioloģisku aģentu iedarbība darba vietā), gan Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) Kvalificētā pieņēmuma par nekaitīgumu (*QPS*) sarakstam. Ar pielikumu arī aizliegts izmantot konkrētus patogēnus organismus vai ģenētiski modificētus mikroorganismus, izteikt apgalvojumus par antimikrobiālu vai dezinficējošu iedarbību, ja vien mazgāšanas līdzekļi neatbilst Biocīdu regulai (ES) Nr. 528/2012 ([4]), un uzpildes formātā laist tirgū mazgāšanas līdzekļus, kuri satur mikroorganismus. Turklāt pielikumā ir noteiktas obligātas testēšanas prasības attiecībā uz mikroorganismus saturošiem mazgāšanas līdzekļiem, tostarp prasība par tādu testēšanu, ko veic trešās personas, lai pamatotu apgalvojumus par mikroorganismu iedarbību, kā arī akūtas inhalācijas toksicitātes *in vivo* tests (B.2 tests saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 440/2008 ([5]), t. i., ESAO TG 403).

2.6. Nemainītā veidā priekšlikumā ir saglabāti Regulā (EK) Nr. 648/2004 noteiktie precīzie fosfātu un citu fosfora savienojumu satura ierobežojumi.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/54/EK (2000. gada 18. septembris) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar bioloģisku aģentu iedarbību darba vietā (septītā atsevišķā direktīva saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punktu) (OV L 262, 17.10.2000., 21. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp.)

([5]) Komisijas Regula (EK) Nr. 440/2008 (2008. gada 30. maijs) par testēšanas metožu noteikšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) (OV L 142, 31.5.2008., 1. lpp.).

2.7. Priekšlikumā ir aprakstīti uzņēmēju, proti, ražotāju, importētāju un izplatītāju, pienākumi un jaunievestā pilnvarotā pārstāvja loma. Ir svītrots nosacījums, ka ražotājam jābūt iedibinātam Savienībā, taču trešo valstu ražotājiem ar rakstisku pilnvarojumu ir jāieceļ pilnvarots pārstāvis konkrētu uzdevumu veikšanai (savukārt Savienībā iedibinātiem ražotājiem šāda iecelšana ir fakultatīva).

2.8. Ar izskatāmo priekšlikumu ievieš jaunu atbilstības novērtēšanas procedūru, kas jāveic mazgāšanas līdzekļu vai virsmaktīvo vielu ražotājiem; tās pamatā ir Lēmumā Nr. 768/2008/EK minētais A modulis (iekšējā ražošanas kontrole). Procedūra ietver atbilstības pašdeklarāciju un nosaka, ka ir jāsagatavo tehniskā dokumentācija, kurā ietverts mazgāšanas līdzekļa un tā izmantošanas apraksts, ziņojumi par testiem, kas veikti atbilstības pierādīšanai, un sastāvdaļu datu apkopojums.

2.9. Ir izklāstītas prasības mazgāšanas līdzekļu un virsmaktīvo vielu *CE* zīmēm un etiķetēm, tostarp noteikumi par digitālā marķējuma ieviešanu, ja uzņēmējs izvēlas to izmantot. V pielikumā sīkāk aprakstītas marķēšanas prasības: satura marķējuma specifikācijas, informācija par devām, kuru var nenorādīt fiziskajā etiķetē, ja to norāda digitālajā etiķetē, un vienkāršota dozēšanas tabula plaša patēriņa veļas mazgāšanas līdzekļiem. Priekšlikumā ir ieviests arī datu nesēja jēdziens; datu nesēju izmanto, lai piekļūtu digitālajai etiķetei, un tas jāpiestiprina pie mazgāšanas līdzekļa vai virsmaktīvās vielas etiķetes, iepakojuma vai pavaddokumentiem.

2.10. Priekšlikumā ir izklāstītas prasības un saturs produkta pasei, kas ieviesta, lai atvieglotu tirgū laisto mazgāšanas līdzekļu un virsmaktīvo vielu atbilstības deklarēšanu (izmantojot centrālu reģistru) un tirgus uzraudzību. Produkta pasei ir jābūt pieejamai caur iepriekš minēto datu nesēju uz produkta, un tai jābūt sadarbspējīgai ar visām produkta pasēm, kas ieviestas, piemēram, saskaņā ar tiesību aktiem par produktu ilgtspējas ekodizainu. Komisijai ir uzdevums pieņemt īstenošanas aktu, ar ko nosaka tehniskās prasības produkta pasei un datu nesējam.

2.11. Komisija ir pilnvarota pieņemt papildu deleģētos aktus, lai iepriekšējās nodaļās aprakstītās prasības pielāgotu tehnikas, zinātnes un tirgus attīstībai.

2.12. Pārejas un nobeiguma noteikumos 32. pantā ir iekļauta īpaša pārskatīšanas klauzula par prasībām attiecībā uz mikroorganismus saturošiem mazgāšanas līdzekļiem, saskaņā ar kuru Komisijai ne vēlāk kā trīs gadus pēc regulas stāšanās spēkā ir jānovērtē šo noteikumu atbilstība un lietderība.

3. **Vispārīgas un īpašas piezīmes**

3.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja uzskata, ka Regula (EK) Nr. 648/2004 par mazgāšanas līdzekļiem (turpmāk – "Mazgāšanas līdzekļu regula") savu mērķu ziņā ir būtiska, darbojas labi un savus mērķus lielākoties ir sasniegusi.

3.2. EESK piekrīt Komisijas mērķim atjaunināt Mazgāšanas līdzekļu regulu tā, lai atspoguļotu tehnoloģiju, tirdzniecības un politikas attīstību, kas notikusi kopš 2004. gada, kad regula tika pieņemta, un atbalsta tās nodomu vienkāršot prasības uzņēmējiem, it sevišķi mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī novērst pārklāšanos un dublēšanos ar citiem ES tiesību aktiem. EESK atzinīgi vērtē priekšlikumā ieviestos vienkāršojumus, taču domā, ka administratīvā sloga samazināšanas apmērs ir pieticīgāks, nekā uzskata Komisija, un realitātē slogs tiek ievērojami palielināts citās jomās ([6]).

3.3. Mazgāšanas līdzekļu regulas pārskatīšana notiek vienlaikus ar vairākiem citiem priekšlikumiem par pārskatītiem vai jauniem tiesību aktiem, kuri tāpat skar mazgāšanas līdzekļus, tostarp *CLP* regulu ((EK) Nr. 1272/2008) un jauno Produktu ilgtspējas ekodizaina regulu. EESK uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt pilnīgu saskaņu un konsekvenci starp šiem dažādajiem tiesību aktiem un nepieļaut, ka to noteikumi atšķiras vai pārklājas.

([6]) Sīkāku informāciju par mazgāšanas līdzekļu nozares administratīvo slogu sk. *AISE* faktu lapā par kumulatīvo izmaksu novērtējumu.

3.4. EESK atbalsta Komisijas priekšlikumā iekļauto vienkāršoto "mazgāšanas līdzekļa" definīciju, kas būs vieglāk saprotama un piemērojama gan uzņēmējiem, gan publiskajām iestādēm. No mazgāšanas līdzekļa definīcijas svītrojot atsauces uz konkrētām sastāvdaļu kategorijām (ziepēm un/vai virsmaktīvajām vielām), definīcija kļūst iekļaujošāka un uzlabojas skaidrība par turpmākas inovācijas iespējām produktu kategorijā.

3.5. EESK atzinīgi vērtē to, ka virsmaktīvām vielām ir saglabāta prasība par bionoārdāmību, un to, ka ir atcelta atkāpju procedūra, kas vairs netiek izmantota. Tas palīdz racionalizēt noteikumus un padarīt tos skaidrākus gan uzņēmējiem, gan atbildīgajām iestādēm.

3.6. EESK uzskata, ka ierosinātās prasības attiecībā uz mikroorganismus saturošiem mazgāšanas līdzekļiem ir pārāk preskriptīvas un mazgāšanas līdzekļiem nav īsti piemērotas. II pielikumā noteiktās testēšanas prasības tiek uzskatītas par pārmērīgi apgrūtinošām, īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Attiecībā uz mikroorganismiem, ko izmanto izsmidzināmos mazgāšanas līdzekļos, ir jāiztur akūtās inhalācijas toksicitātes tests, kuru veic ar mugurkaulniekiem, un tas parasti nozīmē 30 dzīvnieku ziedošanu vienam testam. Tas apdraud apņemšanos, kas ietverta Direktīvā 2010/63/ES ([7]) par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību, un nav nepieciešams, jo nekaitīgumu var noteikt arī ar citām metodēm (piemēram, salīdzināšanu pēc analoģijas ar vēsturiskiem datiem, *in vitro* testiem ar cilvēka šūnu līnijām vai pierādījumu svēršanu, it sevišķi, ņemot vērā obligāto I riska grupas/QPS statusu).

3.7. EESK uzskata, ka nav lietderīgi prasīt, lai mikroorganismi, ko izmanto mazgāšanas līdzekļos, būtu iekļauti *EFSA QPS* sarakstā. Tā nav obligāta prasība pat mikroorganismu izmantošanai pārtikas un barības ražošanā, bet tas ir tikai sākumpunkts turpmākai novērtēšanai, ko veic *EFSA*. Mikroorganismiem, kuri nav iekļauti *QPS* sarakstā, joprojām var izvērtēt drošumu un lietot pārtikā vai barībā, bet attiecībā uz mazgāšanas līdzekļiem šāda iespēja pastāvētu tikai pēc tam, kas Komisija būtu oficiāli pārskatījusi prasības. Nav samērīgi, ka mazgāšanas līdzekļiem ir stingrāki noteikumi nekā pārtikai, ko uzņem tiešā veidā. No otras puses, ja *QPS* saraksts ir obligāts, pēc EESK domām, nav pamatoti pieprasīt, lai mikroorganismus saturoši mazgāšanas līdzekļi būtu marķēti ar brīdinājumu, ka produktu nedrīkst lietot uz tādām virsmām, kas nonāk saskarē ar pārtiku.

3.8. Ierobežojot mikroorganismu klāstu, ko atļauts izmantot jaunajā, II pielikumā aprakstītajā veidā, var tikt kavēta vai pat bloķēta inovācija, turklāt netiek ņemts vērā nedz tas, ka mikroorganismus saturoši mazgāšanas līdzekļi jau ir ietverti Mazgāšanas līdzekļu regulā un citos tiesību aktos, piemēram, Produktu vispārējās drošības direktīvā, nedz nozares izstrādātais satvars, kas ļauj pienācīgi pārvaldīt mikrobioloģisku sastāvdaļu risku. Mazgāšanas līdzekļi, kas tirgū laisti pētniecības un izstrādes vajadzībām, priekšlikumā ir atbrīvoti no II pielikuma 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, taču vienīgais pieejamais mehānisms komerciālai jaunu mikroorganismu (vai to celmu) izmantošanai ir 32. pantā paredzētā pārskatīšanas klauzula un/vai deleģētie akti. EESK iesaka ieviest mazāk ierobežojošu procedūru, lai nodrošinātu un veicinātu inovāciju šajā augošajā produktu segmentā.

3.9. EESK atbalsta Komisijas centienus saglabāt pašreizējos ierobežojumus attiecībā uz fosfātu un citu fosfora savienojumu saturu, kas ir izrādījušies veiksmīgi: fosfora izmantošana kopš 2014. gada ir samazinājusies, un tagad to lieto tikai tādos gadījumos, kuros tas ir kritiski svarīgs, vai ja ierobežojumi vēl sliktāk ietekmētu vidi, drošību un/vai tīrīšanas efektivitāti ([8]).

3.10. EESK uzskata, ka ir vajadzīga lielāka skaidrība par uzdevumiem un pienākumiem, kādi ir priekšlikumā minētajiem uzņēmējiem, piemēram, 8. pantā minētajam pilnvarotajam pārstāvim. Ja ražotājam, kas iedibināts ārpus Savienības, ir obligāti jāieceļ šāds pilnvarotais pārstāvis, nav skaidrs, vai pilnvarās, ko tam piešķir ārpussavienības ražotājs, ir jāiekļauj, piemēram, pienākums iesniegt sastāvdaļu datu apkopojumu dalībvalstu pilnvarotajām iestādēm, kā aprakstīts 7. panta 6. punktā. Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, ir svarīgi uz ražotājiem gan Savienībā, gan ārpus tās attiecināt vienādus pienākumus un skaidri norādīt, kā šie pienākumi ir jāpilda.

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/63/ES (2010. gada 22. septembris) par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 276, 20.10.2010., 33. lpp.).

([8]) "Profesionālās veļas mazgāšanas un trauku mazgāšanas mašīnu nozīme saistībā ar fosfātu un citu fosfora savienojumu (P) nonākšanu notekūdeņos", *Umweltbundesamt* 98/2021.

3.11. EESK aicina sīkāk precizēt, kā produkta pase un *CE* zīme palīdzēs pierādīt un/vai pārbaudīt to produktu atbilstību, uz kuriem attiecas Mazgāšanas līdzekļu regula. Komisijas ietekmes novērtējuma ziņojumā nav identificētas nekādas īpašas problēmas saistībā ar atbilstību vai patērētāju drošības riskiem kā pamatojums šo prasību ieviešanai, un tās nav iekļautas aplūkotajos politikas risinājumos, tāpēc trūkst informācijas par to ietekmes novērtējumu. Tomēr EESK uzskata, ka produkta pase ir vienādi jāpiemēro visiem mazgāšanas līdzekļu vai virsmaktīvo vielu ražotājiem neatkarīgi no tā, vai tie ir iedibināti Savienībā vai ārpus tās, lai importa produkti neapdraudētu Eiropas produktu konkurētspēju.

3.12. *CE* zīmes piestiprināšana pati par sevi vēl nepierāda, ka atbilstības novērtēšanas procedūras ir veiktas saskaņā ar regulu, un uzraudzības iestādēm tas vēl ir jāpārbauda, kā paredzēts pašreizējā regulā. Ir zināms, ka citās ražojumu kategorijās, uz kurām attiecas līdzīgi tiesību akti, ir sastopama krāpnieciska *CE* zīme, kas var apdraudēt patērētāju veselību un drošību.

3.13. EESK aicina visas produktu pases, kas ieviestas saskaņā ar Mazgāšanas līdzekļu regulu, pilnībā integrēt ar tām, kas pieņemtas saskaņā ar citiem tiesību aktiem, piemēram, Produktu ilgtspējas ekodizaina regulu. Lai samazinātu administratīvo slogu uzņēmējiem, īpaši MVU, un publiskajām iestādēm, ir svarīgi saglabāt saskaņotību un gādāt, lai prasības nedublētos un neatšķirtos.

3.14. EESK uzskata, ka tādas informācijas prasības produkta pasei, kādas ierosinātas patlaban, nav savienojamas ar administratīvā sloga samazināšanu. Produkta pases izveide, paziņošana reģistram un jauna datu nesēja izdrukāšana/piestiprināšana katrai konkrētai produkta partijai nav nedz realizējama, nedz samērīga, un prasība šos posmus pabeigt pirms laišanas tirgū var izjaukt un aizkavēt piegādes ķēdes. EESK iesaka Komisijai pielāgot šīs prasības tā, lai biežuma un variāciju ziņā tās būtu vieglāk izpildāmas.

3.15. EESK pieņem zināšanai, ka īpašās un tehniskās prasības attiecībā uz produkta pasi tiks precizētas vēlāk, īstenošanas aktā. Ierosinātās regulas īstenošanā šie elementi ir būtiski, un EESK uzsver, ka ir svarīgi šīs prasības pieņemt savlaicīgi pirms regulas stāšanās spēkā, lai nerastos juridiska nenoteiktība. Lai uzņēmējiem būtu pietiekami laika izpildīt šos noteikumus, EESK iesaka pārejas periodus pārskatītās Mazgāšanas līdzekļu regulas īstenošanai sākt tikai tad, kad Komisija būs izpildījusi savus tiesību aktos noteiktos pienākumus.

3.16. EESK ir gandarīta, ka ir atcelts to mazgāšanas līdzekļu sastāvdaļu datu apkopojums, kuri pēc *CLP* regulas kritērijiem ir klasificējami kā bīstami, jo tādā veidā tiek novērsta nevajadzīga dublēšanās ar minētās regulas noteikumiem. Attiecībā uz nebīstamiem mazgāšanas līdzekļiem EESK ierosina noteikt, ka sastāvdaļu datu apkopojums jāiesniedz pēc pamatota dalībvalstu pilnvaroto iestāžu pieprasījuma, kas izriet no konstatētajām patērētāju aizsardzības vajadzībām vai bažām; šāds formulējums labāk atbilstu priekšlikuma 8. panta 3. punkta c) apakšpunktam, kā arī *CLP* regulas VIII pielikumam.

3.17. EESK atzinīgi vērtē ierosinātās izmaiņas marķēšanas prasībās; pat būdamas samērā nelielas, tās palīdz novērst dublēšanos starp *CLP* regulu un Mazgāšanas līdzekļu regulu attiecībā uz sastāvdaļu identifikāciju. Tādējādi uzlabojas marķējuma skaidrība un jēga no patērētāju/galalietotāju viedokļa; neatkarīgs pētījums liecina, ka patērētājs dod priekšroku marķējumam ar mazāk apjomīgu, toties skaidrāku informāciju ([9]). Šajā saistībā EESK ierosina vēl vairāk vienkāršot mazgāšanas līdzekļu marķēšanu, teksta vietā izmantojot piktogrammu vai ikonu sistēmu.

3.18. EESK atbalsta priekšlikumā iekļautos noteikumus par digitālā marķējuma iespējām, kas palīdzēs uzlabot arī fizisko marķējumu salasāmību, vienlaikus nodrošinot patērētājiem/galalietotājiem plašākas informācijas pieejamību, lielāku valodas izvēli un labāku lasāmību. EESK atbalsta arī vienā datu nesējā nodrošināto piekļuvi gan digitālajiem marķējumiem, gan informācijai par produktu pasēm; tādā veidā marķējums būs skaidrāks un mazāk pieblīvēts.

([9]) *Geuens M, Byrne D, Boeije G, Peeters V, Vandecasteele B. Investigating the effectiveness of simplified labels for safe use communication: the case of household detergents. Int J Consum Stud.* 2021; 45(6):1410–24. https://doi.org/10.1111/ijcs.12662.

3.19. EESK atzinīgi vērtē priekšlikumu atļaut digitāli nodrošināt lielāko daļu nepieciešamā marķējuma tiem produktiem, ko pārdod uzpildes formātā, taču vēlas zināt, kāpēc tādus pašus noteikumus kā uzpildes formātā pārdodamiem produktiem nevarētu piemērot arī fasētiem produktiem. Tirgū laistajiem mazgāšanas līdzekļiem tas nodrošinātu vienlīdzīgākus konkurences apstākļus.

Briselē, 2023. gada 12. jūlijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētājs
Oliver RÖPKE